

## MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-  
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Julius 14 -dik napján, 1815 -dik esztendőben.

## Frantzia Ország.

Itt következnek némelly dolgok azok-  
bol a' lármás tanátskozásokból, mellyek  
Junius 22 -dikén a' képviselők' kamarájá-  
ban a' *Bonaparte* lemondása után előfor-  
dútlak: —

Az ülés éjjeli 10 órakor ismét elkezd-  
dődvén, előbb *Kaylod* szollalt fel: —  
Ha, ugy mond, az ellenség véghetetlen  
erejét meggondóljuk, lehetetlen hogy bor-  
zadás ne járja által minden tagjainkat“ —  
ezen szóknak hallására felmérgetülve kez-  
dettek lármázni a' több képviselők. Le-  
kellett az Orátornak a' kathédraól szál-  
lani; lehajtották onnét. — „Nékünk, így  
szollott egy más tag, még elég erőnk, és  
töreink (handtsárjaink) is vannak“ — *Cro-  
chon* ilyen projektumot tett: — „Ez a' ka-  
mara, mint a' nemzet' organuma, nyilat-  
koztassa-ki: hogy ő ezután minden ország-  
foglalásról lemond (erre ismét zúgás tá-  
madott); hogy réa nézve minden támadó-  
lag való hadakozás, irtódzássá lett; hogy  
ő a' külső nemzetek és Hatalmasságok füg-  
getlenségit betsületben tartja; hogy ezentúl  
csak akkor akar fegyvert fogni, mikor tu-  
lajdon méltóságát vagy valamelly szövetsé-  
gesit kell védelmezni; 's hogy végezetre ő  
a' Constitúzionális Monárkhiát a' közönséges  
boldogság' legbizonyosabb kezességének  
lenni tartja.“ — Jóvállotta *Chrochon*, hogy

ezt a' projektumot küldjék-el a' két kama-  
rák a' Szövetséges Hatalmasságokhoz. —  
Azalatt béérkeztén Minister *Davoust* 's az  
orálószekbe felmenvén valami hadi tudosí-  
tásoknak felolvasása által akarta vigasztalni  
a' képviselőket, a' melly tudósítások né-  
minémü kedvező környülállásokat foglal-  
tak magokban. De el nem végezhetette az  
olvasást, úgy zúgtak a' nemzeti képvise-  
lők. — *Solignac* azt jóvállotta, hogy küld-  
jenek követeket *Wellington* eleibe, és kér-  
jék, hogy ne folytassa előre való nyomú-  
lását. (Ezért is zúgni kezdetek a' többek.)  
— „*Burbach* így szollott: — „Hogy az ösz-  
szeszövetkezett Hatalmasságok nyilatkozta-  
tásai valóságosok legyenek -é, nem soká  
meglátjuk; egyéberánt lehetetlenség az,  
hogy Frantzia ország égygyetlenégy ütkö-  
zetnek elvesztése miatt magát az idegen já-  
rom alá vethesse, annyival is inkább *An-  
gliának* járma alá, a' melly nekünk örökös  
ellenségünk (itt már az egész kamara lár-  
mázni kezdett) — *Giron* nevű tag felakar-  
ván az oráló szekbe menni, lekiáltott hoz-  
zá *Burbach*, hogy most övé a' jus a' beszél-  
lésre, és ő le nem száll addig, míg a' be-  
szédet el nem végzi.

Az után az Országló Bíztoóság' tagjai-  
nak kiválasztásával töltötte idejét a' kama-  
ra. A' Bíztoóság 23 -dikben tartotta az el-  
ső ülést a' Thüillériában a' *Carnot* előlülé-  
se alatt. Az után *Fouché* lett előlülő.

Ugyan ezen napon folytak *Napoleonnak* a' fija' részére való lemondását illető heves tanácskozások. *Defermout* jóvállotta, hogy meg kell esmérni II-dik *Napoleont*, még pedig minden halogatódzás nélkül, hogy azt ne mütassa a' kamara, hogy bizontalanokodik, 's a' többi.“ — Némely képviselők azt hozták kérdésbe, hogy volt-é *Napoleonnak* jussa arra, hogy feltétel alatt, a' fia' részére, mondjon-le a' Császárságról? 's hogy valyon jó leszen-é II-dik *Napoleont* haladék nélkül Császárnak kikiáltani? — *Regnault* azt kérdezte, hogy a' czéllal valyon megégygyezőbb lenne-é elvárni azt, hogy *Wellington* a' Párisi kapuk eleibe megérkezzenek? — Ez a' kérdés is lármás veszekedésre és vad lármázásra adott alkalmatosságot.

*Garat* azt projektálta, hogy mivel II-dik *Napoleon* már most nem az apja' fia, hanem Frantzia országé: tehát a' Szövetséges Hatalmasságoktól 's különösen *Austriától* forma szerént ki kell őtet kérni. — Végezetre egy kevéssé tsendesedvén a' láрма, *Manuel* nevű tag ment-fel az Oráló székbe, és egy hosszú beszéd által iparkodott megmütatni — hogy *Napoleonnak*, minthogy a' nemzet nem kívánta tőlle azt, hogy lemondjon a' Császárságról, hanem ő maga önként mondott-le arról, tehát egyáltalában volt az a' jussa, hogy a' maga lemondásához valamelly feltételt hozzá adjon; 's minthogy ez a' feltétel egészen megégygyezik az esküvés által bévétetett Constitutzióval; tehát ezt a' feltételt helybe hagyni is szükség. Meg kell a' hazát tartani; a' meg hasonlításokat minden reménstől meg kell fosztani; tehát megkívánatik, hogy *II-dik Napoleon*, Császárnak kiáltassék. Egyéb eránt eléggél kitettzik a' mi mai tanácskozásainkból, hogy mi ezután mindent Frantzia országért, és nem egy familiáért akarunk tenni. Ha a' Szövetséges Hatalmasságok nem akarnák megésmérni II-dik *Napoleont*, ezen esetben még mindenkor elég időnk leszen a' tovább-

bi határozásra, és senki nem fog közöttünk találtatni olyan, a' ki égygyetlenegy ember és 20 millió emberek között való választásban, tétovázni fogna.“ — Ezen beszédek után, *II-dik Napoleon* mint Császár kikiáltatott, 's ezen kikiáltatást az Országgló Biztosság, azon Proklamatziója által, melly alább a' M. Kurir toldalékjában találtatik, a' nemzetnek tudtára adta.

Az Országgló Biztosság Marschall *Marsenát* a' Párisi nemzeti testörző seregek fő vezérévé, General-Lajtnánt *Andreossyt* az első katona (a' Párisi) Osztály Kormányozójává, 's General-Lajtnánt *Drouotot*, a' (volt Császári) testörzők' fő vezérévé; *Bignont* külső dolgokra, *Carnot-de-Feulens* nevű Generálist belső dolgokra, *Pelet-de-Lozicrét* pedig politziára, ügyelő ministerekké nevezte.

*Otto*, ki az előbbeni időkben *Londoni* követ volt, most ismét oda küldtetett a' *Bonaparte* ezutánni lakhellyét illető értekezésre nézve.

*Bonaparte* az ólta is, hogy a' Császárságot letette, majd minden nap mütatta magát Párisban közönségesen; *Malmaisonba* is kiment sokszor; a' hol utójjára meg is nyomúlt vala. Hanem Jun. 23-dikán azt projektálta *Duhesme* a' képviselők kamarájában, hogy vegyék réá, hogy távozzék-el a' fő városból, 's annak környékéről azért, hogy a' Szövetséges Hatalmasságok annyival is inkább meggyőzettesse nek a' felől, hogy az ő tanácskozásaik egész szabadsággal folynak. — Ezen 's talám még egyéb okok által is indittatván, sürgetve no-gatta az országgló Biztosság *Bonapartét*, hogy *Párisból* és az egész Frantzia országból távozzék-el, melyben ő Junius' 25-dikén meg is égygyezett, kísézőket 's két Fregátokat kívánván, hogy az Amériкаи Szabad Státusok közzül valamelyikbe elevezhessen. De crés, a' tengeri Minister parantsolatot kapott, hogy a' *Rocheforti* kikötőhelyben készíttesse-fel számára a' két Fregátokat, Generális *Beckers* pedig, hogy min-

den készületeket tétessen-meg, a' mi Bonaparténak a' kikötőhelyig való útozására szükséges leszen. Egyszersmind a' fegyvernyűgvásra nézve ismét követséget küldvén *Wellington*hoz az Országló Biztosság, azt is kerte tőle, hogy küldjön egy úti szabad levelet, a' melynél fogva Bonaparte Amérikába elevezhessen: de olyan választ vett *Wellington*tól, hogy őtet nem hatalmazta-meg az Angliai Országlószerk arra, hogy ilyen úti levelet adhasson Bonaparténak. Ezt a' választ Jan. 28-dikán kapta az Országlóbiztosság *Wellington*tól. Azonközben a' szövetséges seregek mind jobban jobban közelítvén Párishoz, 's a' nép zengése is naponként nevedvén, jónak találta az Országló Biztosság, hogy ismét no-gattassa Bonapartét az eltávozásra, a' melly végre 29-dikben a' tengeri Ministert Grof *Boulayval* együtt kiküldötte hozzá *Malmaisonba*. Közönséges levelek erőssítik, hogy kikerkezvén ezen Követek Bonapartéhoz, ő ezek előtt nem tsak hogy semmi eltökéllettséget nem mutatott az útnakinduláshoz, de sőt inkább olyan hajlandóságot bizonyított, hogy még egyszer próbát akar tenni, egy hadi plánomot mutatván elő arra, hogy a' Párishoz közelítő Anglus és Prusus armádák egymástól elvágattassanak, kikérvén, hogy ennek végrehajtását, mint Generálissimusra, bízzák reá, 's megígérvén, hogy ennek végrehajtása után a' vezérséget azonnál letenné, és magános életre menne. Erőssítik, hogy tsak azután határozta reá magát a' haladék nélkül való útnakindulásra, minekutánna választ kapott az Országló Biztóságtól, hogy már a' mostani környülállások között nem fogadhatja el az ő ajánlását. Így történt-meg végezetre az ő elindulása 29-dikken délután. Kísérői voltak *Savary* és Marschall *Bertrand*, a' kik nálla maradni akartak. Utját *Orleans* városán által vette, melly felől még az nap tudósítást tétetett az Országló Biztosság a' két kamaráknak, egyszersmind arra is

kérte őket, hogy gondoskodjanak volt Császárjoknak és familiájának sorsa felől.

Minekelötte még az Országló Biztosság a' képviselők' kamaráját a' Bonaparte' elindulásának valóságos megtörténése felől tudósította volna, *Lavalette*, a' ki mindenkör nagy pártfogással viseltetett hozzá, azt kívánta, hogy kérjen a' kamara szoros számot a' tengeri Ministertől a' Bonaparte elindulásának valóságos környülállásairól, azért hogy azt ne gondolhassa valaki, hogy vakmerősködéskéből nem akart légyen elindúlni. *Decrès*, a' tengeri Minister így adta a' dolgot elő — „A' dolog' valósága, Uraim, az, hogy réám azt bízta vala az Országló Biztosság, hogy adjam tudtára *Napoleonnak*, hogy megadattatnak számára a' kívánt hajók, oiy feltétel alatt, ha mindjárt útnak indul a' kikötőhely felé: hanem, hogy az ő hajóra való ülése, minthogy nem akarják hogy az ő személye valamelly veszedelemnek kitétetessék, tsak a' bátor-ságos úti levélnek megérkezhetése után eshetik-meg. Én tehát elmentem ahoz, a' ki tsak kevéssel ezelőtt a' mi Császárunk vala; eleibe terjesztettem néki mindeneket; ő azt felelte nékem, hogy nem akarja útját arra (t. i. *Havre*) felé venni, ha tsak haladék nélkül bátor-ságosan útnak nem indulhat. Így teltek-el 24 órák. Más nap új útasítást kaptam az Országlószerktől, a' melly szerént nem kellett tovább a' bizonyos úti levélre várokozni. Én ezt megmondottam *Napoleonnak*, a' ki azt felelte, hogy útnak indul. Más nap ismét egy irást kaptam az Országló Biztóságtól, melynek a' vala a' foglalatja, hogy rész szerént politikai rész szerént *Napoléon*hoz való személyes tekintetekből tsakugyan jónak tartja el nem állani attól az első útasítástól, hogy az ő hajóra való ülésével el kelljen várni az úti levélnek elérkezését. Így állának a' dolgok midőn tegnap (28-dikban) estve ismét újabb parantsolatot vevék, melly által tudomra adatott: hogy a' bátor-ságos úti levél nem fog megérkezni; hogy a' *Napoleon* elindu-

jasát nagyon sürgető környüállások kíván-  
lák; hogy az Országló Biztosság most az ő  
bátorsága felől gondoskodik, melly már a'  
Frantzia nemzet' örállása 's igasságos volta  
alá van vétettetve; hogy mondjam-meg né-  
ki, hogy mihelyest tettik mindjárt útnak  
indúlhat; hogy a' kívánt hajókat oda en-  
gedhetem. Státus Minister *Boulay* is el-  
küldetett véllem égygyütt, hogy előtte je-  
lentsem-meg néki ezen véghatározást. Én  
tehát tegnap 4 órakor a' Császárhoz kimen-  
vén, eleibe terjesztettem néki mindeneket.  
Ő e'képpen felelt nékem hosszas beszélge-  
tés után: — „Holnap estvig útnak fogok  
indúlni.“ — Most úgy hallám, hogy már  
útnak indúlt légyen a' Császár, melyhez-  
képpent nintsen mit beszéljek rolla többet.  
Azt is hányák némelyek szememre, hogy  
beszédemben a' napot és órát özszezavartam  
volna De meg kell gondólni, Uraim, hogy  
én már három nap és éjjel nem aluttam;  
hogy az én elmémben a' nap és éjjel özs-  
szezavarodtak; egy szóval én csak azt tu-  
dom, hogy mind ezek 96 órák alatt tör-  
téntek.“

Azon végzések között, mellyeket Jun.  
28-dikán az Országló Biztosság kihirdette-  
tett, a' nevezetesebb e' volt. — Minthogy  
a' két kamarák' határozása szerint *Páris*  
városa oltalmaztatni fog, ehezképpent ki-  
hirdetteti az Országló Biztosság, hogy —  
1)ször, csak a' városba bėjővő utak fognak  
védelmeztetni, és ez csak a' reguláris se-  
regek által fog történni, mellyek a' vár  
mellé megszállanak — 2)ször, a' belső  
tsendességnek fenntartására csak a' nem-  
zeti testörző seregek fordittatnak, a' mel-  
lyek külömben nem részesülnek a' künn  
történő verekedésben, ha csak e' végre a'  
Legiók és Batalionok által különösen ké-  
rettetni nem fognak — 3)ször, a' nemze-  
ti testörzőknek égygyenként lövöldözők,  
a' magok tulaldon ajánlások szerint, se-  
gítségekre fognak lenni a' reguláris sere-  
geknek, a' városhoz legközelebb lévő ta-  
nyáknak védelmezésében — 4)ször, a' fa-

lusi lakosoknak sietni kell a' városnak ele-  
séggel való megtöltésére 's azon sántzokon  
való munkára, mellyek oltalmaztatni fog-  
nak — 5)ször, az Északi (most a' Marschal  
*Grouchy* vezérsése alatt lévő) armáda, ha-  
ladék nélkül jelenjen-meg *Páris* mellett.  
— 6)ször, a' fegyverhozdozásra alkalma-  
tos régi katonák és mind azok, a' kik Re-  
gementjeiknél nintsenek, oda vegyék siet-  
ve útjokat — 7)ször, a' Rénusi és Helvé-  
tziai határoknál lévő seregek iparkodjanak  
állásaiknak és az erősségeknek megoltal-  
mazásán — 8)ször, a' *Ligeris* bal partján  
találtató seregek, formáljanak egy tartalék  
armádát *Orleans* megett — 9)ször, az el-  
lenségeskedések ne akadályoztassák-meg  
azon alkudozásokat, a' mellyek a' békes-  
ségnek betsületes feltételek alatt való meg-  
szereztetése végett, lehetséges módon foly-  
tattatnak.

Jun. 29-dikén jelentette *Merlin* a' kép-  
viselők kamarájában, hogy ő felettébb fon-  
tos dolgot fog beszélteni: — Az éjjel egy  
órákor, úgy mond, két emberek egy ko-  
tsival az ajtó előtt békopogattak, azt mond-  
ván, hogy menjek a' Thuillériába. A' lé-  
vén szokásom, hogy éjjel az ajtót senkinek  
meg nem nyittatom, leküldöttem felesége-  
met a' kapushoz, a' ki annak ablakán ki-  
nézvén, tsudálkozott, hogy miért hinak  
engem most ily szokatlan módon az Or-  
száglószékhez. — Az emberek a' hívó le-  
velet is által adták a' feleségemnek, a' ki  
tudakozván tőlök, hogy kitől való volna  
az? ők azt felelték, hogy az *Otrantói* Her-  
tzeztől. A' feleségemnek azonközben gya-  
nusnak tettvén a' dolog, eltagadta othon-  
létemet, a' mellyel tovább hajtattak em-  
berek, mondván, hogy ismét meg fognak je-  
lenni: de a' mi meg nem történt. — Szom-  
orkodva erőssítette *Merlin*, hogy ezeknek  
gonosz embereknek kellett lenni, a' kik  
kétség kívül oda czéloztak, hogy őtet tit-  
kon valahova fére vígyék, ha csak még va-  
lami rosszabb céljok nem volt, 's a' töb-  
bi. — *Balay* felállván így szollott: —

Uraim! rajtam is éppen e' történt. Reggel két emberek jöttek bé hozzám az Ország-lószék irásával; ezeknek éppen azon embereknek kellett lenni. — Utoljára elszégyenlette magát *Merlin*, látta, hogy az egész dolog tsupa gyávaság, és ő tsak képzelte, hogy őtet el akarták valahova titkon vinni. Nagy katzagás vetett véget a' beszédnek.

Az után *Gamon* beszéllett, azt projektálván, hogy állítsák helyre az 1791-dikbéli derék Constitútzsiót — „Miért menénk, így felelt néki *Paniers*, a' pallérozódásban vissza felé, miért vetnök-el a' mi 24 esztendőök alatt tett tapasztalásainkat? *Sándor* Császár meg nem fogja azt engedni, hogy a' pallérozódás vissza felé való lépéseket tegyen. — Mások is sokan találtattak, kik a' *Gamon* projektomának, noha még most semmi nem lett is belőlle, pártját fogták.

#### *Nagy Britannia.*

A' Parlamentom nagy lelki módon megjutalmaztatta valamint a' Lord *Wellington*, úgy az ő alatta szolgált minden tiszteknek és katonáknak érdemeiket. — Előbb azt projektálta Lord *Castlereagh*, hogy határozza-meg az Alsó Ház, hogy küldjenek megköszönő irást Lord *Wellington*hoz az ő Jun. 18-dikán szerzett érdemeiért. A' Minister javallását nem tsak közönséges megégygyezéssel hanem legnagyobb örvezzéssel meghatározta a' Parlamentum. — Azután az *Orániai* Princznek és a' Lord *Wellington* alatt lévő minden Generálisoknak és tiszteknek számokra hasonló köszönetet jóvallott a' Minister. Ezt is hasonló készséggel meghatározta a' Parlamentum. — Harmadik versben következett Marschal *Blücher* 's az ármádája, ezekre nézve is

közönséges égygyezéssel meghatározatott a' Parlamentom' köszönete.

Az után finantziai Biztosságot formálván a' tagok, ebben is hasonló nagy telkűséggel való, pénzbeli, jutalmak határozatattak-meg. — Tudni illik a' Lord *Wellington* számára egy uradalomnak vásároltatása végett 200,000 font Sterlingeek (pengó pénzben valami 2,200,000 forintok) — azoknak a' tiszteknek, altiszteknek, és közkatonáknak számokra pedig, a' kik *Wellington* alatt szolgáltak, mind azok a' hadi prédák határozatattak, mellyek az 1807-dik esztendőtől fogva 1815-dik az ellenségtől elvették, 's a' Státus' közönséges szolgálatajára fordítottak, 's a' mellyek betsű szerént 950 ezer font Sterlinget tesznek. Ezt az utolsó határozást úgy tette a' Parlamentum, hogy 800,000 font Sterlinget (valami 8,800,000 forintot) fizettessen kész pénzben a' nevezett prédákért a' katonáknak.

Melly nagy fontosságú és következesü ütközet volt légyen ez a' múlt Jun. 18-dikán történt verekedés, meg lehet itélni Lord *Wellington*nak, egy *Londoni* fő személyhez Brüsszelből Jun. 19-dikén irt levelében elő forduló, ezen szavaiból: —

„Vérzik a' szívem régi barátaimnak, fegyveres társaimnak, 's vitéz katonáimnak ezen tsatában történt elveszéseikért; bár mi ditsősséges volt légyen is ez az ütközet, nem volnék velle megelégedett, ha ez egyedül elégséges nem volna arra, hogy a' Bonaparte' hatalmának véget vessen.“

*XVIII-ik Lajos* Király Jun. 4-dikén *Louvresbe* érkezett, 's úgy hallatott, hogy 6-dikban a' Szövetséges seregekkel égygyütt tartja a' maga *Párisba* való bémene-telét. (Lásd a' toldalék végén a' legújabb Frantzia tudósításokat) —

Jul. 12-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 328 1/6 forintot Váltótzedulában. Egy Császár aranyért 14 forintot 54 krt.

# Rendkívül való Toldalék.

A' Magyar Kurir 56-dik darabjához.

## Proklamációk.

Ő Felsége 18-dik Lajos Király a' Frantziákhoz: —“

„Tudtomra esék, hogy országomnak égygyik kapuja megnyilva légyen, 's ide sietek, hogy eltsábított alattvalóimat jó útra igazítsam, hogy azon szenvedéseket enyhíttsem, mellyeket oly örömet meggátoltam volna, és hogy másod versben is a' szövetséges seregek és Frantziák közzé lépjek, oly reménsséggel, hogy azoknak réám lehető tekintetek alattvalóimnak hasznokra lehessen. Tsak éppen ezen égygyetlenegy módon kívántam én részesülni a' hadakozásban. Meg nem engedtem, hogy a' familiámbéli Princzek közzé egy is az idegeneknek fegyveres soraik között megjelenjen, 's a' szolgálatomban lévő udvarnokaimnak, a' kik körülettem öszszegyülekezve valának, kész bátorságokat zabolán tartottam. Hazámnak földére vissza érkezvén, örvendek, hogy népeimhez bizodalommal szolhatok. Midőn ő köztök még égyyszer megjelentem vala, hánykodásban találtam az idúlatokat, égy mással ellenkező vágyodások uralkodtak köztök. Akár merre tekintetem, mindenütt tsak a' nehézségek és akadályok tüntek szemembe. Az én országlásom kéntelen vala hibákat ejteni; talám ejtett is némelyeket. Vanak oly időpontok, midőn a' legtisztább célzások nem elégségesek arra, hogy valakit egyenes ösvényen vezéreljenek; 's a' midőn olykorolykor ők magok is megtévednek. Tsak a' tapasztalás tapíthatott meg; ennek nem kell elveszni. Én kész vagyok megtenni mindent, a' mi Frantzia országot megtarthatja. —

„Az én alattvalóim kegyetlen tapasztalásból tanulták - meg azt, hogy az Egyedüluralkodók *Monarkhák* (törvényességenek)

(*legitimusságának*) principiuma a' társasági rend' fő fundamentomának; egyedül tsak ezen a' principiumon épülhet-fel valamely nagy nemzetben az okossággal megégygyező 's jól elintéztetett szabadság. Ez a' tudomány egész Európának tudományává tétett. Ezt én előre egy Constitutzióális Akta által szenteltem vala meg: most mind azokat a' kezességeket hozzá akarom ezen Aktához adni, a' mellyek ennek jó tétéményeiért felelhetnek. —

„A' Ministerium' égysege a' legerősebb kezesség, mellyet ajánlhatok; ennek fenn kell állani, 's az én Tanátsom közönséges és bizonyos úton való járása által mindenek jóvának kezesség alá kell vétetetni, minden felelmeskedésnek el kell oszlattatni. —

„Az utóbbi időkben a' tizedeknek és *Feudale* jusoknak helyreállítatások felől is beszéd vala. Ez a' mi közönséges ellenségünktől költetett mese, még tsak megczáfolást sem érdemel. Nem várhatni azt, hogy Frantzia ország' Királya magát annyira megalatsonyítsa, hogy olyan rágalmasok és hazugságok ellen viaskodjék, a' mellyeknek kútfejét az árulásnak eltűnő szerentséi kinyilatkoztatták. Ha a' nemzeti jószágok vásárlói felelmeskedtek, elégéséges lehetett volna az ő megnyúgtatásokra a' Constitutzióinak Aktája. Nem én magam is jóválltattam - é a' Kamarákban ezen nemzeti jószágoknak eladattatását? 's nem hajtattam - é azt végre? Az én egyenességemnek ez a' bizonyosága megczáfolhatatlan. —

„Én ezen utolsó időben a' szeretetnek és hűségnek minden rendből való alattvalóimtól egy forma bizonyosságát tapasztaltam. Azt akarom, hogy ők tudják - meg azt, melly nagyon megilletődött legyek én ez által, és en azokat, a' kiknek szemé-

lyem és familiám körül kell lenni, minden Frantziák között szeretném kiválasztani. Tsak azokat az embereket akarom kizárni magamtól, kiknek nevek Frantzia országra nézve keserűségnek, Európára nézve pedig irtódzásnak tárgya. Azon özszeesküvésben, a' mellyet ők főztek, sokakat látok alattvalóim között, a' kik eltsábítottak, 's némely bűnösöket is. Én, kiről egész Európa tudja, hogy soha semmiüres ígéreteket nem tettem, én ígérem, hogy az eltsábított Frantziáknak mindent megbotsátok azért, a' mi attól a' naptól fogva, midőn *Lillét* oly sok könyhullatások között elhagytam, addig a' napig történt, a' mellyen *Cambraibe* ily nagy örvendezések között bémöttem.

„Hanem tsakugyan, oly árulás miatt folyt-ki az én gyermekeim' vére, melynek nem találhatik példája a' történetek' leírásában. Ez az árulás Frantzia országnak szívére vonta az idegeneket; minden nap új szerentsétlenséget mutat elő. Tehát kéntelen vagyok, thrónusom' méltóságáért, népeimnek boldogságáért, és Európa tsendességéért, ennek a' rút özszeesküvésnek koholót és szerzőit, kivenni a' botsánat alól. Ezeknek, a' két Kamarák által, mellyeket én haladék nélkül özsze fogok hívni, által kell adattatni a' törvények' boszszúállásának. —

„Frantziák! ilyen gondolkozással jön hozzátok az, kit az idő meg nem változtathatott, a' szerentsétlenség el nem lankaszthatott, 's az igasságtalanság le nem verhetett. Az a' Király, kinek ösei a' ti öseiteken nyoltz századok alatt országloztak, vissza tér hozzátok a' ti oltalmaztatástokra és vigasztaltatástokra. —

„Költ *Cambraiben* Jun. 28-dik napján, 1815-ben, Országlásunknak huszonégygyedik esztendejében. —“

„*Lajos.*

A' Király parantsolatjára — „*Hertzeg Talleyrand*, külső dolgokra ügyelő Státustitoknok - minister..

~~~~~

Az Országló Biztosság, a' Frantziákhoz: —“

„Frantziák! Néhány napok alatt ismét ditsőséges győzedelmek 's egy rettenetes szerentsétlenség rázkódtaták - meg hazánk' sorsát. Ugy látszott, hogy a' ti békességekért, és a' világ békességiért egy nagy áldozatra vala szükség. *Napoleon* letevé a' Császári méltóságot; ezzel a' lemondással elvégződék az ő politikai pályafutása; az ő fia kikiáltatott a' Császárságra. A' ti Státustoknak új Constitutziója, a' melly eddig az időig tsak néhány jó principiumokból állott, már most körülállásosan kifejtetik, 's annak fundamentomos tzikkelei megtisztittatnak és kiszélesítettnek. Már most semmi olyan közönséges Hatalom nintsen Frantzia országban, melly a' másokra irigykedne. A' ti képviselőitek' megvilágosodott hazafiúsága előtt szabad mező nyílt a' munkálkodásra, 's a' Pairek' kamarájának tagjai is éppen azon gondolatok és érzések által vezéreltetnek, a' mellyek a' ti Deputatusaitokat lelkesítik. Huszonöt esztendőig tartott szélveszek után eljött végezetre az a' szempillantat, a' melyben minden, a' mit a' Polgári Constitutziókra való tekintetben, mind bőltsét és felségest esmérünk, a' mi Constitutzionknak tökéletesítésére fordittathatik, használtathatik. Szollaljanak-meg az okosság és a' talentomok, akár kitől szármozzanak, meghalgattatnak. Már telyes hatalmú biztosok indittattak útnak, hogy a' nemzetnek nevében alkudozzanak a' békesség felett, mellyet ők tsak egy feltétel alatt ígértek vala meg, melly már most bé van telyesítettve. Valamiat ti úgy az egész világ az ő váloszokra függesztette nyúghatatlan várakozással szeméit. Ez a' válasz megfogja mutatni, hogy érnek-e még valamit Európában az igasság és az ígértételek. —

„Frantziák! legyetek égygyesek; lépjetek kemény szövetségbe ezen nevezetes időben egymás között. A' jelen lévő szem-

pillantásban, midőn a' nemzeteknek legfontosabb ügyeik igazittatnak-el, halgatni kell a' hazafiak között való czivodásoknak sőt még a' magános emberek között való egyenetlenkedéseknek is. Legyetek egygyesek, Frantziák, az északi határszélektől fogva a' Pyreneumi hegyekig és a' Vendétől fogva Marsiliáig. Ki lenne már most az a' Frantzia földön született ember, akár mellyik részre tartozzék 's akár melly politikai gondolkodással bírjon is, ki a' haza' függetlenségének védelmezésére, a' nemzeti zászló alá futni késedelmezne! Egy ármádát semmivé lehet tenni részenként: de minden időknél minden népeknek tapasztalása mutatja azt, hogy egy ingadozás nélkül való nemzetet, melly a' maga igaz jussaiért viaskodik, nem lehet, sem semmivé tenni, sem járom alá hajtani. *Napoleon* áldozatnak tette-ki magát az ő lemondása által. Az Országló Biztosság' tagjai is hasonlóképpen feláldozták magokat akkor, midőn a' ti képviselőitektől a' Státusnak Országló gyepelőjét által vették. —

„*Otrantói Hertzeg (Fouché)*, az „Országlobiztosság' Elölülője.

*Magyar Ország.*

Nagy méltóságú *Atzél István* Valóságos Titkos, Státus és Conferentziális Tanácsos Ur ő Excellentiája, a' *Szent István* Rendje' Ritteri keresztése, egészen az uralkodó Felség' és Haza' szolgálatjára szentelt munkás és hasznos életének 68-dik észtendejében, 4 napokig tartott betegség után, Magyar országon Boros-jenőben a' folyó Julius 2-dik napján meghalálozott. Meghidegült tetemei ugyan ott az ő jószágában Boros-jenőben Julius' 4-dikén a' Parokhia' templomába tétettek-le; itt Bétsben pedig ugyan e' hónap 11-diken 10 órakor a' Sz. István templomában *Exequiák* tartattak, 's külömbkülömb templomokban szent misék mondattak érette.

Az a' Hertzeg Kisaszszony, kivel *Palatinus* ő Cs. Fő Hertzegsége házassági életre lép, 's már mátkaságot is tartott, az *An-*

*halt Bernburg-Schaumburg* Hertzegi Reformata vallású Házból való néhai Hertzeg *Victor Károly Friedrich*' most uralkodó özvegy Hertzegnéjének Nassaui Weilburgi Charlotta Louisa Vilhelmine Hertzeg Aszszonynak *Hermine* nevű leánya. Született ezen Hertzeg Kis Aszszony 1797-ben Decembernek 2-dikán: és Tulajdonossa *Holzappel* Grófságnak, és birtokossa *Schaumburg*nak, melly Urodalmakat, a' megholt Edes Attyának a' Battya engedte által, és a' mellyek annak halálával reá szállottak. Vagynak még 3. Hertzeg Kisaszszony Testvérei, kik illy rendel születtek u. m. *Etelka* 23-dik Febr. 1800-ban, *Emma* 20-dik Majusban 1802-ben, *Ida* 10-dik Martiusban 1804-ben.

„*A' Párisi legújabb újságoknak rövid summája: —*

„*Marschal Grouchy* 29-ben valami 15000 emberekből álló sereggel, a' melly néhány verekedések után még mellette megmaradt vala, Jun. 29-dikén valami kerülő úton *Páris* mellé ment. A' Lord *Wellington* szállása 30-dikán *Louvresben* *Páris*-tól valami 5 órányira volt, Még ez nap is hevesen verekedett *F. M. H. Blücher* *St. Denis*-nél, de itt is vissza verte a' Frantziákat, 's más nap *Versalia* mellé nyomult. Jul. 2-dikán kiküldötte *M. Davoust* Gen. *Lamot*-ot *L. Wellington*-hoz oly izenettel, hogy ők 18-dik *Lajost* bizonyos feltételek alatt megessmérik, de olyan választ kapott, hogy ha tettik, a' Királyhoz járulhatnak, de sem ő (*Wellington*) sem *H. Blücher* semmi alkudozásba nem botsátkoznak addig, mi a' Fr. ármáda *Páris* oda nem hagyja, 's a' *Ligeris* megé nem vonnya magát. *Issy* mellett még 2-dikban és 3-dikban is heves öszszetsapások történtek *H. Blücher* és a' Frantziák között (a' *Versaliából* *Parisba* vivő úton.) Mind ezek után megkészült a' *Capitulatio*, melly szerint a' Szövetségesek *Páris* városát Jul. 6-dikán elfoglalták, 's a' Frantzia ármáda a' *Ligeris* megett szállott meg.